

FELIETON

Wojciech
Andrusiewicz
rzecznik prasowy
ZUS

Na przekór niedowiarkom

„Idę o zakład, że to się nie uda. Będzie wpadka i to duża” – powiedział mi kolega na dwa dni przed startem elektronicznych zwolnień lekarskich. Przed wejściem w życie przepisów o świadczeniu Mama 4+ jeden z dziennikarzy stwierdził, że pierwszą decyzję wydamy na pewno za dwa miesiące. Żadne z tych twierdzeń się nie potwierdziło, a ja żałuję, że się nie zakładałem.

Utarło się takie przekonanie, że jak instytucja publiczna wprowadza coś nowego z myślą o klientach, to nie może się to udać. A przynajmniej nie od razu. Dlatego też gdy rozmawiałem z przedstawicielami różnych grup zawodowych i społecznych o przejściu ze zwolnień papierowych na elektroniczne, ponad połowa z nich odważnie twierdziła, że projekt się nie powiedzie. Jedni argumentowali to oporem środowiska lekarzy, inni zawodnością systemów informatycznych państwowych instytucji.

Tymczasem od 1 grudnia lekarze wystawili ponad 8 mln e-ZLA i nie wydarzył się żaden armagedon. Wszystko działa. Głosiciele straszliwych wizji zawalenia się systemu informatycznego ZUS nagle ucichli. Należy tu oczywiście podkreślić i docenić pracę lekarzy, którzy 1 grudnia zaczęli wystawiać elektroniczne zwolnienia. Spotkania, rozmowy i powszechne szkolenia odniosły pożądany efekt.

Wprowadzenie e-zwolnień nie przekonało jednak niedowiarków, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych oceniany jest jako lider e-administracji. Przecież z sukcesem wprowadziliśmy e-Składkę, czyli indywidualne rachunki dla płatników składek, i elektroniczną aktywność pracowników. Nadal byli tacy, którzy mówili, że nastąpi kres tych sukcesów. Gdy musieliśmy szybko wprowadzić w życie ustawę o świadczeniu Mama 4+, od razu usłyszałem od jednego z dziennikarzy, że mamy za mało czasu i na pewno będziemy wydawać decyzje z dużym opóźnieniem. Tymczasem w ciągu dwóch tygodni obowiązywania nowego prawa wydaliśmy już 4 tys. decyzji o przyznaniu rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego. Dodam tylko, że ustawowy termin na wydanie takich decyzji to 30 dni.

Nie bez kozery trochę chwałę Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ale chcę by Państwo wiedzieli, że można na nas liczyć. Wszystkie projekty realizujemy profesjonalnie.

PODATKI

Skorzystaj z usługi Twój e-PIT – zachęca Ministerstwo Finansów

Jeśli rozliczasz się na formularzach PIT-37 i PIT-38, Twoje roczne zeznanie podatkowe możesz sprawdzić na portalu podatkowym Ministerstwa Finansów – podatki.gov.pl.

Co to jest Twój e-PIT?

Twój e-PIT to zeznanie podatkowe PIT-37 lub PIT-38, które od 15 lutego możesz znaleźć wyłącznie w serwisie podatki.gov.pl. PIT został bezpłatnie i automatycznie przygotowany bez Twojego wniosku, na podstawie danych zgromadzonych przez administrację skarbową.

W Twoim wypełnionym PIT są:

- informacje o dochodach od pracodawcy,
- Twój numer rachunku bankowego,
- dane z ubiegłorocznych zeznań, np. ulga na dzieci,
- organizacja przydatku publicznego, która w ubiegłym roku otrzymała od Ciebie 1% podatku, oraz cel szczegółowy.

Dane te możesz zmienić.

Ważne!

Twój e-PIT to zeznanie przygotowane dla Ciebie indywidualnie. Możesz jednak zmienić sposób rozliczenia na: wspólny z małżonkiem lub jako osoba samotnie wychowująca dziecko.

Jak skorzystać z usługi Twój e-PIT?

1. W serwisie podatki.gov.pl wybierz Twój e-PIT.

2. Aby uzyskać wgląd do zeznania:

- wpisz swoje dane:
 - PESEL albo NIP i datę urodzenia;
 - kwotę przychodu z deklaracji za 2017 r.;
 - kwotę przychodu z jednej z informacji od pracodawców (np. PIT-11) za 2018 r. i potwierdź kwotę nadpłaty/ podatku do zapłaty z deklaracji za 2017 r.
- lub użyj profilu zaufanego.

3. Sprawdź swoje dane.

4. Następnie możesz:

- zaakceptować zeznanie bez zmian i pobrać urzędowe poświadczenie odbioru (UPO),
- wprowadzić zmiany do zeznania:
 - zmienić sposób rozliczenia – na wspólny z małżonkiem lub jako osoba samotnie wychowująca dzieci,

- zmienić lub wskazać organizację przydatku publicznego, której chcesz przekazać 1% podatku,
- zmienić dane w uldze na dzieci lub dodać tę ulgę,
- dodać inne informacje, np. odliczenia darowizny na cele krwiodawstwa, kultu religijnego, wydatki na cele rehabilitacyjne lub z tytułu użytkowania internetu, wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego.

Jeśli wprowadzisz zmiany do zeznania, to musisz zaakceptować zmienione zeznanie i pobrać UPO.

5. Możesz także:

- odrzucić przygotowane zeznanie i rozliczyć się samodzielnie w innej formie (wtedy Twój e-PIT nie będzie brany pod uwagę),
- nie robić nic – wówczas 30 kwietnia automatycznie przygotowane rozliczenie zostanie uznane za złożone.

Jeśli po zalogowaniu się do usługi Twój e-PIT chcesz uzupełnić lub zmienić swoje zeznanie, musisz to zrobić samodzielnie. W razie pytań możesz zadzwonić na infolinię Krajowej Informacji Skarbowej (tel. 801 055 055 lub 22 330 03 30).

Ważne!

Jeśli masz nadpłatę podatku i skorzystasz z usługi e-PIT, szybciej niż do tej pory dostaniesz zwrot – w ciągu 45 dni.

Możesz skorzystać z usługi Twój e-PIT do końca terminu składania zeznań, czyli do 30 kwietnia. Po tym terminie będziesz mieć wgląd do zeznania, będziesz mógł pobrać UPO oraz złożyć korektę.

W 2020 r. z Twojego e-PIT skorzystasz również wtedy, gdy będziesz składać PIT-28, PIT-36 i PIT-36L, czyli jeśli otrzymasz przychody z najmu oraz z działalności gospodarczej.

TRZECI FILAR EMERYTALNY

Pracownicze plany kapitałowe

Ustawa o pracowniczych planach kapitałowych (PPK) wprowadza powszechny system dobrowolnego oszczędzania dla pracowników. Uczestnik PPK może zaoszczędzić dodatkowe środki (obok emerytury), przeznaczone na wypłatę po ukończeniu 60 lat. Uczestnictwo w PPK jest dobrowolne. Pracownik zostanie zapisany do PPK automatycznie, ale będzie mógł z niego zrezygnować w każdej chwili.

Pracodawca musi wybrać instytucję finansową, z którą podpisze umowę o zarządzanie PPK. Obowiązek zawierania takich umów będzie wprowadzany stopniowo – zależy od liczby zatrudnionych osób i statusu pracodawcy. W pierwszej kolejności (od 1 lipca 2019 r.) będzie dotyczył podmiotów, które zatrudniają co najmniej 250 osób (według stanu na 31 grudnia 2018 r.).

Wpłaty do PPK będą finansowane ze środków pracodawcy i pracownika. Zasady finansowania określa ustawa o pracowniczych planach kapitałowych.

Uczestnik PPK otrzyma pierwszą wypłatę swoich oszczędności, gdy skończy 60 lat (25% kwoty jednorazowo, a 75% kwoty – w co najmniej 120 ratach miesięcznych). W dwóch sytuacjach będzie można wypłacić zgromadzone środki z PPK wcześniej:

- w razie poważnej choroby uczestnika PPK, jego małżonka lub dziecka (do 25% zgromadzonych środków),
- aby opłacić wkład własny części ceny mieszkania, domu, działki itp. (do 100% zgromadzonych środków, z obowiązkiem ich zwrotu).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie wypisywał na koncie osoby ubezpieczonej zwrot środków z PPK:

- gdy będą dzielone w razie rozwodu lub unieważnienia małżeństwa – jeśli jedno z małżonków nie było stroną umowy o prowadzenie PPK,
- na wniosek uczestnika PPK.

Zapiszemy je jako składkę na ubezpieczenie emerytalne należną za miesiąc, w którym kwoty te wpłyną do ZUS.

Od 1 marca świadczenie Mama 4+

Rodzicielskie świadczenie uzupełniające (Mama 4+) ma zapewnić niezbędne środki utrzymania osobom, które zrezygnowały z zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej albo ich nie podjęły, bo wychowywały dzieci w rodzinach wielodzietnych. O tym nowym świadczeniu rozmawiamy z Ewą Bednarczyk, dyrektor Departamentu Świadczeń Emerytalno-Rentowych centrali ZUS.

Kiedy matka może wystąpić o rodzicielskie świadczenie uzupełniające?

Jeśli urodziła i wychowała lub jeśli wychowała co najmniej czworo dzieci, skończyła 60 lat i nie ma dochodu, który zapewnia jej niezbędne środki utrzymania.

Czyli nie tylko matka biologiczna może otrzymać to świadczenie?

Może je otrzymać także kobieta, która wychowała dzieci współmałżonka, dzieci przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej (z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej).

A ojciec może się starać o to świadczenie?

Tak, gdy wychował co najmniej czworo dzieci, bo ich matka zmarła, porzuciła je lub przez długi czas ich nie wychowywała. Musi także skończyć 65 lat i nie może mieć dochodu, który zapewnia niezbędne środki utrzymania.

Czy to wszystkie warunki?

Aby otrzymać rodzicielskie świadczenie uzupełniające, trzeba również mieszkać w Polsce i mieć tutaj centrum interesów osobistych lub gospodarczych przez co najmniej 10 lat, a także:

- być obywatelem Polski lub
- mieć prawo pobytu lub prawo stałego pobytu w Polsce i być obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub
- być cudzoziemcem, który legalnie przebywa w Polsce.

Krótki pobyt za granicą nie wyklucza prawa do świadczenia?

Należy odróżnić fakt niemieszkania w Polsce od czasowego pobytu za granicą. Zamieszkanie w Polsce to warunek zarówno przyznania świadczenia, jak i jego wypłaty.

Rodzicielskie świadczenie uzupełniające może otrzymać osoba, która nie ma dochodu zapewniającego jej niezbędne środki utrzymania. Jak należy rozumieć to pojęcie?

Niezbędne środki utrzymania to pojęcie niedookreślone przez ustawodawcę. Prezes ZUS lub pre-

zes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, który przyznaje to świadczenie, oceni, czy dana osoba spełnia ten warunek. Chodzi o brak niezbędnych, a nie niewystarczających środków utrzymania. Niezbędne środki to takie, które zaspokajają minimum egzystencji. Dochód, który uzyskuje osoba występująca o rodzicielskie świadczenie uzupełniające (wymieniony w ustawie o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym), wpływa na ocenę, czy ma ona niezbędne środki utrzymania.

Można podać choć w przybliżeniu jakąś kwotę?

Niezbędne środki utrzymania ocenia się w odniesieniu do wysokości najniższej emerytury (od 1 marca 2019 r. – 1100 zł). Kwoty tej nie można jednak traktować jako bezwzględnego wskaźnika, od którego zależy przyznanie albo odmowa przyznania świadczenia. Decyzja prezesa ZUS w sprawie rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego jest decyzją uznaniową.

Czyli?

Ustawodawca użył w ustawie o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym pojęć niedookreślonych, np. wychowanie, niezbędne środki utrzymania. Daje to prezesowi pewną swobodę decyzyjną. Nie oznacza jednak całkowitej i niekontrolowanej swobody w tym zakresie. Prezes ZUS, podejmując decyzję w sprawie rodzicielskiego świadczenia, związany jest rygorami procedury administracyjnej, która określa jego obowiązki, jak prowadzić postępowanie i orzekać. Musi on przestrzegać zasady dochodzenia prawdy obiektywnej, czyli podejmować wszelkie kroki, aby dokładnie wyjaśnić stan faktyczny oraz załatwić sprawę.

Kiedy prezes ZUS odmówi przyznania rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego?

Może odmówić przyznania tego świadczenia osobie, którą sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub której ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, a także osobie, która przez długi czas nie wychowywała dzieci. W takich sytuacjach prezes ZUS będzie oceniał te zdarzenia w ramach uznania administracyjnego. Przepisy określają również sytuacje, kiedy rodzicielskie świadczenie

nie przysługuje i nie podlega to ocenie prezesa ZUS. Nie otrzyma tego świadczenia osoba, która:

- jest tymczasowo aresztowana lub odbywa karę pozbawienia wolności (z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego),
- ma prawo do emerytury lub renty w wysokości co najmniej najniższej emerytury (1100 zł).

Od decyzji prezesa ZUS można się odwołać?

Można złożyć w ciągu 14 dni od doręczenia decyzji wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez prezesa ZUS. Następnie od decyzji wydanej przez prezesa ZUS w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) w Warszawie. Skargę można wnieść w ciągu 30 dni od doręczenia decy-

zji za pośrednictwem prezesa ZUS. Skargę do WSA można także wnieść od razu na pierwszą decyzję prezesa ZUS w sprawie rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego. Od woli zainteresowanego zależy, czy złoży najpierw wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, czy od razu skargę do WSA. W każdej decyzji musi być pouczenie o trybie odwołania.

W jakiej wysokości można otrzymać rodzicielskie świadczenie?

Przepisy określają górną granicę. Nie może ono przekroczyć wysokości najniższej emerytury. Jeśli wnioskodawca pobiera emeryturę lub rentę w wysokości niższej od tej kwoty, może otrzymać rodzicielskie świadczenie jako ich uzupełnienie – do wysokości najniższej emerytury (czyli do 1100 zł).

Pracodawca i ZUS muszą wiedzieć, gdzie będziesz przebywać w czasie choroby

Czy w czasie niezdolności do pracy będziesz przebywać w innym miejscu niż to, które wyświetli się w systemie lekarzowi lub asystentowi medycznemu, gdy będzie Ci wystawiać elektroniczne zwolnienie lekarskie (e-ZLA)? Musisz mu wtedy podać adres planowanego pobytu.

Musisz także poinformować płatnika składek i nas, jeśli zmienisz adresu pobytu w trakcie niezdolności do pracy. Musisz to zrobić w ciągu 3 dni. Jeśli nie spełnisz tego obowiązku, przyjmujemy, że zawiadomienie o terminie badania przez lekarza orzecznika ZUS czy lekarza konsultanta wysłane

na adres podany w zaświadczeniu lekarskim jest skutecznie doręczone.

Od 1 stycznia 2019 r. zawiadomienie o terminie badania lub dostarczenia wyników badań pomocniczych możemy przekazać:

- pocztą,

- przez naszych pracowników lub inne upoważnione osoby,
- przez pracodawcę.

Zawiadomienie możesz otrzymać pisemnie, telefonicznie lub elektronicznie (na Twój adres e-mail lub na Twój profil na PUE ZUS, jeżeli go masz).

KWOTY ŚWIADCZEŃ I LIMITY ZAROB-

Najniższe emerytury i renty

Od 1 marca 2019 r. najniższe świadczenia wynoszą:

- emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna – **1100,00 zł**,
- renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy – **825 zł**,
- renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową i renta rodzinna wypadkowa – **1320 zł**,
- renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową – **990 zł**.

Dodatki do emerytur i rent

Od 1 marca 2019 r. dodatki wynoszą:

- dodatek pielęgnacyjny, za tajne nauczanie – **222,01 zł**,
- dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji – **333,02 zł**,
- dodatek dla sieroty zupełnej – **417,27 zł**,
- dodatek kombatancki, świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego – **222,01 zł**,
- dodatek kompensacyjny – **33,30 zł**,
- ryczałt energetyczny – **171,41 zł**,
- świadczenie pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych – w zależności od liczby pełnych miesięcy pracy – od **11,13 zł do 222,01 zł**,
- świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSR – w zależności od liczby pełnych miesięcy – od **11,13 zł do 222,01 zł**,
- świadczenie pieniężne przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych – **1100 zł**.

Limity dla osób, które dorabiają do emerytury lub renty

Zmniejszymy Twoją emeryturę lub rentę, jeśli Twój przychód przekroczy 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za dany kwartał, czyli:

- od 1 grudnia 2018 r. – **3206,20 zł**,
- od 1 marca 2019 r. – **3404,70 zł**.

Zawiesimy Twoją emeryturę lub rentę, jeśli Twój przychód przekroczy 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za dany kwartał, czyli:

- od 1 grudnia 2018 r. – **5954,30 zł**,
- od 1 marca 2019 r. – **6322,90 zł**.

Od 1 marca 2019 r. kwoty maksymalnego zmniejszenia wynoszą:

- **599,04 zł** – dla emerytur, rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
- **449,31 zł** – dla rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy,
- **509,22 zł** – dla rent rodzinnych dla jednej osoby.

Ważne!

Nie zawiesimy ani nie zmniejszymy Twojej emerytury, jeśli osiągnąłeś powszechny wiek emerytalny (60 lat – kobieta, 65 lat – mężczyzna), niezależnie od tego, jaki uzyskujesz przychód. Jednak nie dotyczy Cię to, gdy

kontynuujesz zatrudnienie na podstawie stosunku pracy podjęte przed nabyciem prawa do emerytury.

Nawet jeśli osiągasz przychód, nie zmniejszymy ani nie zawiesimy następujących świadczeń:

- rent inwalidy wojennego i rent rodzinnych po tym inwalidzie,
- rent inwalidy wojskowego, którego niezdolność do pracy powstała w związku ze służbą wojskową i rent rodzinnych po tym inwalidzie, jeśli jego śmierć nastąpiła w związku ze służbą wojskową.

Renta socjalna

Od 1 marca 2019 r. renta socjalna wynosi **1100 zł**.

Zawiesimy Twoją rentę socjalną, jeśli Twój przychód przekroczył:

- od 1 grudnia 2018 r. do 28 lutego 2019 r. – **3206,20 zł**,
- od 1 marca do 31 maja 2019 r. – **3404,70 zł**.

Świadczenie przedemerytalne

Od 1 marca 2019 r. świadczenie wynosi **1140,99 zł**.

Kwoty przychodu, które wpływają na zawieszenie lub zmniejszenie świadczeń i zasiłków przedemerytalnych w okresie rozliczeniowym od 1 marca 2019 r., wynoszą:

- dopuszczalna miesięczna kwota przychodu (równa 25% przeciętnego wynagrodzenia z 2018 r.) – **1146,30 zł**,
- graniczna miesięczna kwota przychodu (równa 70% przeciętnego wynagrodzenia z 2018 r.) – **3209,60 zł**,
- dopuszczalna roczna kwota przychodu – **13 775,60 zł**,
- graniczna roczna kwota przychodu – **38 515,20 zł**.

Gwarantowana kwota świadczenia, która przysługuje osobie osiągnącej przychód przekraczający 25% przeciętnego wynagrodzenia, nie wyższy niż 70% tego wynagrodzenia, wynosi **570,50 zł**.

Minimalne wynagrodzenie

Minimalne wynagrodzenie za pracę w 2019 r. wynosi **2250 zł**.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób na urlopach wychowawczych

Od stycznia do grudnia 2019 r. podstawa wymiaru składek nie może być:

- wyższa niż **2859 zł**, tj. 60% z 4765 zł (zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku 2018 oraz przyjętej do jej ustalenia kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia)

oraz

- niższa niż **1687,50 zł**, tj. 75% z 2250 zł (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2019 r.).

Ograniczenie podstawy wymiaru składek

Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w 2019 r. wynosi **142 950 zł**.